N:o 3 STOCKHOLM OKT. 1917

BULLETIN

FRÅN
UPPLYSNINGSBYRÅN "POLONIA"
I STOCKHOLM

JOSEF KARASIEWICZ
Nybrogatan 50 III. Allm. Österm. 2747

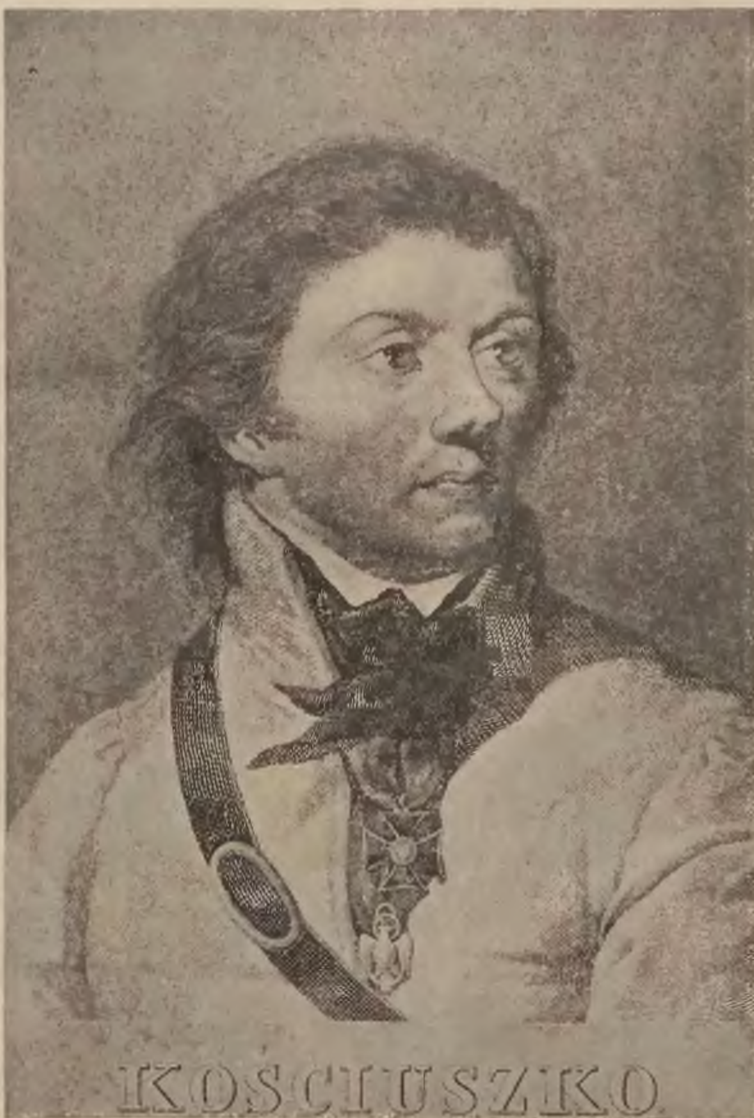

Tadeusz Kosciuszko.

Vem känner icke detta namn eller har åtminstone hört det nämnas? Vitt och brett världen runt vördas och uppskattas Kosciuszko's personlighet. Vad Washington är för Amerika, Wilhelm Tell för Schweiz, Garibaldi för Italien, är Kosciuszko för Polen. Men icke blott för Polen: geografiska läroböcker säga oss, att i det fjärran Australien har en bergstopp uppkallats med namnet Kosciuszko, som en symbol av den polske hjältens andliga upphöjdhet.

I historien skapar segern den evigt bestående ryktbarheten.

Kosciuszko's största bragd, resningen mot Ryssland år 1794, slöt med nederlaget vid Maciejowice, där ock den svårt sårade polske hövdingen råkade i rysk fångenskap.

KOSCIUSZKO

Hwem är den lidande här? den sista Polacken,
Ej af hans bojor och sår, ej af hans brutna gestalt
Tryektes de smärtans drag i hans uppsyn, utan af sorgen,
Att med sitt fädernesland himlen ej lät honom dö.

Frans M. Franzén.

(Skaldestycken II. 250, Örebro 1828.)

Men detta nederlag förminskade ej Kosciuszko's rykte, det tvärtom ökade det. Till de lagrar, som han redan förut vunnit på de talrika slagfälten i Polen och Amerika, kom nu också martyrkronan. Fångenskapen bröt icke Kosciusko's kraft. Trots talrika försök, såväl från den ryska regeringens som från den ännu ej besegrade Napoleons sida, bibehöll han ända till sin död sin karaktärs obefläckade oförvitlighet och sin andes storhet.

För det genom fiendernas övermakt och våldshandlingar krossade Polen har Kosciuzsko städse förblivit nationens ledare.

Det polska folket vördade i honom sin anförare, och han kan även betecknas som bondehövding. I historien har han kallats de båda halvklotens hjälte, tack vare den sexåriga kampen vid Washingtons sida för Amerikas frigörelse från engelskt förtryck.

Kosciuszko i Polen vördas såväl i ståndspersonernas palats som i bondens stuga — kan-

ske allra mest av folkets stora massa. Det finns varken i Polen eller hos polacker, som utvandrat till främmande länder, ett hus, som icke äger en bild av Kosciuszko.

Det är alltså icke underligt, att hundraårsminnet av Kosciuszko's död, den 15 oktober, firas överallt. Från Nord- och Sydamerika, Australien, England, Frankrike, Italien, Schweiz och Ryssland — från alla länder ingå underrättelser rörande de festligheter, som förberedas av polacker och resp. länders egna invånare. Och i själva Polen finns det ej en vrå, där icke befolkningen med den största pietet rustar sig till att fira denna fest.

Aristokratien, prästerskapet, borgarna och de breda lagren sammansluta sig för att mötas i denna heliga och upphöjda stund. Stridigheter ha utjämnats, meningsskiljaktigheter ha plånats ut, och alla stå i begrepp att vid ett gemensamt altare fira den stora allmänna och nationella högtidligheten.

Även i Stockholm, där dock den polska kolonien är tämligen obetydlig, kommer tack vare inflytelserika personligheters bemödanden och understöd en dylik fest att äga rum. (Närmare härom på annan plats.) Vi begagna oss av tillfället för att ägna 100 årsminnet detta nummer av vår »Bulletin». Kosciuszko var känd även i Sverige. Han rönte på sin tid ett gästfritt mottagande här. Vi ha samlat några minnen från denna tid ur den svenska pressen, och vi offentliggöra dem i den förhoppningen, att de skola bidraga till stärkandet av vänskapen mellan den svenska och den polska nationen.

Kosciuszko slöt sitt ärofulla liv vid den tid, då Wien-kongressen fullföljde Polens diplomatiska lemlästning och skapade det s. k. Kongresspolen, som från första stund dömdes till förintelse, redan av det skälet, att det ställts under rysk överhöghet. Kosciuszko var skeptiskt stämd gentemot kongressen, och han avböjde diplomatiens inbjudan att närvara vid densamma.

Hundraårsdagen av hans död föregår den andra, större och viktigare nationernas kongress, på vilken den polska frågan åter skall upptagas för att framläggas för och dryftas av hela världen. Vi vilja hoppas, att efter hundra års erfarenheter och blodsutgjutelse både Europa och hela den övriga världen skall basera kongressen på rättvisans grund och uppfylla dess fordringar. Vi äro förvissade om, att under sådana omständigheter den store kämpen för folkens frihet skall med sin ande hägna kongressen.

Stockholm den 27 Januari 1797.

Dageliga Tidningar

eller

Dagligt Allehanda.

Åbo den 9 Jauuari.

För några dagar sedan anlände hit til Staden den namnkunnige Polske Generalen Koschiusko. Han kommer ifrån Ryssland, där den nye Käjsaren skänkt honom sin Frihet samt 100,000 Rubel, såsom ersättning för hans lidande, jämte en årlig Pension af 4000 Rubel; sedan han på samma Hjul-stol, af hwilken den aflidna Käjsarinnan sjelf för sina sjuka Bens skull måst betjäna sig, blif wit rullad upföre Hofwets trappor, där en jämn lutande plan til den ändan warit inrättad. Hans Kropp är nämligen så förkrossad, genom de gufweliga Sår han i den sista Martyr-striden förwärfwat sig, at han ej sjelf kan röra sig, utan måste bäras. Den nya Käjsarinnan och Hennes döttrar hafwa förärat honom hvar sin Souvenir af sina egna Hand-Arbeten. Hans Käjserliga Majestät har tilbudit honom et ansenligt Ryskt Gods til en lugn Fristad; men den ädle Polachen har sådant wägrat, och ärnar begifwa sig til America. Det war där, som både han och La Fayette, under den förträffelige Washington, upfostrades til Frihetens Hjeltar och Martyrer. Där torde han återwinna både sin Själs och sin Kropps krafter: som, oagtad den styrka, et stort Hjerta hämtar af sig sjelft, swigtat wid det fall, han med sit Fosterland gjorde. Hela wår Stad, stolt at i sit sköte, ehuru hastigt, få innesluta en af Tidehwarfwets störste Män, war förlägen om sätt att wisa honom sin agtning. Hans Sjuklighet hindrade honom at nytja den Swenska Gästfrihetens tilbud och betog största delen af Stadens inwånare nöjet at få betrakta dens ansigte, hvars företag de följt med beundran och smärta. Under wäntan på läglighet at fortsätta sin Resa öfwer Hafwet til Stockholm, hwilade han här til i går; och, som Achilles i sit Tält, fann sig mäst wederqwickt af en Zittra, hwarpå en Yngling af hans sälskap spelte wid den sjuke Hjeltens bädd — och af en Concert, som stadens förnämste Musik-älskare gåfwo honom. Han förlät gerna den mängd af Åhörare, som nyfikenheten dref dit wid det tilfället. Gud sjelf är det wärdigt, säger Seneca, at åskåda en hög Själ, som kämpar med olyckan.

*

Ur Grefve J. Ch. Tolls Dagbok.

(»Fältmarskalken Grefve Johan Christofer Toll.» Biografisk Teckning utgf. af C. V, Lilliecrona, Stockholm 1849 s. 63.)

Den 20 Juli 1794.

»Eftermiddagen besöktes Kosciusko i sällskap med Löfwensköld. Han gick den gången in i diskurs om sin ställning och ändamålet af sitt företag. Han framställde sjelf Polens belägenhet såsom ganska äfventyrlig. Men — sade han — det skall visa sig om Gud befrämjar rättvisan; jag och arméen tro på Honom och Hans bistånd, Han allena slår de starka till jorden. Vår sak är rättvis, och om än ingen makt talar till vår fördel, ännu mindre understödjer oss, så måtte ändock utan allt tvifvel hvarje redlig menniska på jordklotet medgifva, att rättvisan är på vår sida.»

*

Ur Henrik Gabriel Porthans Bref till Mathias Calonius.

(Svenska Litteratursällskapet i Finland, Skrifter V. 343, 345 o. 347). Helsingfors 1886.

Åbo d. 5 Jan. 1797.

. . . Et märkligt främmande hafve vi haft här i dessa dagar, näml. för detta Polske Generalen Kosciusco, som sedan han sluppit ur sit barbariska fängelse, är på vägen, genom Stockholm etc. til N. America. Af sine svåra blessurer och den hårda medfarten, är han så delabrerad til krop-

pen, at han måste bäras, och själen har ock mycket lidit! Han orkar ej resa öfv. 5 mil om dagen; och som resan norr om var öfv. hans krafter, samt hafs-vägen, tils sidsta post anlände, ej ansågs nog practicable, tilböd Gen. Wrede honom at resa till Saaris och vistas där imedlertid, hket han i ans. til sin stora suite afslog . . -

Åbo d. 19 Jan. 1797,

. . . Den olycklige General bemöttes här i Staden med mycken högtidlighet, ehuru han, som för sina blessurer ej kan gå, utan måste bäras, ej kunde röras ur sina rum; han har blott ett öga i behåll; har icke någon hjeltemodig röst el. utseende . . . Ibl. flere andre som besökte Kosciusco, var ock Öfv. Hjelmstjerna, med alle sine officerare, af den härliggande delen af arméens flotta, som fingo af Polacken en grann compliment för sidsta slaget vid Svensksund, i hans Ryske beledsagares närvaro! Kan tänka, han unnade gerna Ryssarne denna förlust! . . .

T. Koseiuszko i Finland oeh Sverige.

Resan genom Finland gick långsamt, till följd av de korta decemberdagarna och emedan Kosciuszko, som ännu knappt var återställd från sina talrika, livsfarliga sår, utan måste färdas liggande i en släde, ej tålde vid alltför långa strapatser. De resande anlände till Åbo i början av januari 1797 och förblevo där till den 8 i samma månad. »Åbo Dageliga Tidningar» hälsade Kosciuszkos ankomst med en artikel, uttryckande den varmaste sympati och beundran; vi få i nämnda artikel veta, att Kosciuszkos svaga hälsa ej tillät honom att njuta av den svenska gästfriheten annorlunda än genom bevistandet av en konsert, given till hans ära av stadens musikvänner. Konserten gavs egentligen av den 1790 bildade Musikföreningen, som anfördes av Ferling. I Åbo mottog Kosciuszko besök av skalden Frans Michael Franzén, som författat omnämnda artikel, med följande genom J. F. Martins kopparstick populär vordna slutvers:

»Vem är den döende där med en blick av den döende dygden,
Som ur det krossade stoft svingar sig friare opp?
Ack, det är du, Kosciuszko, du Polens hjälte som sörjde,
Att du levde en dag efter ditt fädernesland.»

Färden över Bottenhavet försiggick dels med släde, dels i båtar. Den 13 januari ankom Kosciuszko till Ekerön i Åländska skärgården, och den optiska telegrafen befordrade nyheten till Stockholm. Den tyckes dock ha arbetat bra långsamt, eller varit hindrad av väderleken, ty först den 19 jan. nådde budskapet huvudstaden. Ett häftigt snöfall uppehöll några dagar de resande på Ekerön, där de för övrigt blevo gästfritt emottagna av befolkningen. Kommen i närheten av Stockholm, for Niemcewicz (Kosciuszkos vän och följeslagare) något i förväg för att utse en bostad åt Kosciuszko och hans följeslagare. Hans val föll på Robinots hotell, n:r 44 Regeringsgatan.

Natten mellan den 26 och 27 januari anlände Kosciuszco till Stockholm. På samma hotell som han bodde hovintendenten Pehr Tham, den bekante författaren till »En resa från Västergötland till Stockholm 1796—1797», vilket arbete han just då höll på att utgiva från trycket, försett med prydliga illustrationer. Han önskade mycket att få se den store mannen, men tordes ej göra försöket, dels av fruktan att störa honom, dels emedan han ej skulle kunna återhålla sina tårar vid hans åsyn. Han överenskom därför med professor C. F. Breda att denne skulle taga ett porträtt av hjälten, för att sedermera låta den framstående gravören J. F. Martin reproducera det i kopparstick.

Emellertid hade tidningarna spritt nyheten om »den fosterlandsälskande hjältens och martyrens» ankomst. »Dagligt Allehanda» återgav Franzéns artikel. Stadens mest framstående personer, ministrar och excellenser, uppvaktade Kosciuszko. Alla kommo de till fots för att ej åstadkomma buller å gatan med vagnar och hästar. Tamburen var full av galoscher.

Hovintendenten Tham kom, även han, och anhöll att det skulle tillåtas en ung och talangfull målare, professor C. F. Breda, att måla Kosciuszkos porträtt med devisen »Libertas animi Deo, corporis Paulo Petri filio». (»Själens frihet av Gud, kroppens av Paul Petrovicz.»)

Kosciuszko tackade för äran, men vägrade att låta porträttera sig. Man tog då sin tillflykt till en list. Hovgravören Martin kom flera gånger liksom på besök till Kosciuszko, studerade hans drag och återgav dem vid hemkomsten ur minnet. Han framställde Kosciuszko liggande på en schäslong med ansiktet bärande uttryck av själens lidande över fäderneslandets öde. Man kan ej skåda denna bild utan att djupt röras därav. Så uppstod det allbekanta kopparstick, som sedan spriddes vida omkring, Tham tadlade blott den ljusa bakgrunden, som ej förlänade bilden en tillräckligt allvarlig prägel. (Kosciuszko lät alltid draga för gardinerna, emedan han ännu ej kunde fördraga dagsljuset, åtminstone de första dagarna av sin vistelse i Stockholm.)

Alla visade den sjuke krigaren det största deltagande. Långt efteråt kunde den 70 årige excellensen Skjöldebrand aldrig höra talas om Kosciuszko utan att få tårar i ögonen.

Den ryske ministern eller hans sekreterare Alopaeus besökte dagligen på kejsarens befallning den polske hjälten. Den ryske följeslagaren Udom återvände till Petersburg med ett brev ttll kejsar Paul, vari Kosciuszko uttryckte sin tacksamhet för kejsarens visade personliga bevågenhet. Däremot nekade han envist att sammanträffa med konung Gustaf IV Adolf, ehuru denne genom sin gunstling Rosenkrantz föreslagit ett privat sammanträffande på Haga lustslott.

Dagliga gäster hos Kosciuszko voro kaptenen greve Skjöldebrand och den apostoliske vikarien. Även träffade han här forna bekanta från Warschau. nämligen f. d. svenska sändebudet därstädes, Toll. och engelske ministern Hailes. I Stockholm bodde även f. d. polske ministern i Sverige, greve Potocki, vars tjänare Stanislaus ingick i Kosciuszkos tjänst, i stället för ett par utländska tjänare, som Kosciuszko måste avskeda av sparsamhetshänsyn.

Den 23 februari lämnade Kosciuszko Stockholm, med Göteborg som mål, för att därifrån begiva sig till England. På vägen dit besågs Trollhättan samt kanalanläggningen, på vilken 2,000 man iinje-

trupper arbetade. Niemcewicz studerade landet och befolkningen samt gjorde den iakttagelsen, att »det svenska folket lever ej i slaveri».

I Göteborg blev väntan längre än man hade beräknat, och det var ej förrän den 16 maj som Kosciuszko kunde lämna Sverige och gå ombord på ett oansenligt litet handelsfartyg, som överförde honom till England.

(»Ny Illustrerad Tidning.» Stockholm d. 13 februari 1897. N:o 7. Efter J. U. Niemcewicz' skildring.)

T. Kosciuszko som personifikation av den polsk-patriotiska idén.

I varje folks historia gives det tilldragelser, i vilka detta folks hela öde tyckes symbolisera sig. Moment, vilka förbliva oförgängliga och outplånliga, även om århundradens flod rullar fram över dem. Ett sådant ögonblick har fasthållits av en målning av Jan Matejko, som kan ses i det kejserliga tavelgalleriet i Wien: Den litauiske lantdagsfullmäktigen Tadeusz Rejtan inlägger sin protest mot det planerade beslut av riksdagen i Grodno, varigenom Polens första delning skulle sanktioneras. I ett rum bredvid rådsalen vänta de akter och protokoll, i vilka den första officiella dödsdomen över Polens politiska oberoende finnes antecknad, på den polska riksdagens definitiva undertecknande. Konungen och folkrepresentationens pluralitet äro fast beslutna att gå med på det oundvikliga. Men framför den dörr, som ännu bildar det sista synliga hindret och tyckes bära inskriften: »*Lasciate ogni speranza!*» — har Tadeusz Rejtan ställt sig upp, blottande sitt nakna bröst och med ett uttryck av till vansinne gränsande förtvivlan i den lidelsefulla blicken. Och över hans läppar banar sig det gälla skriet: »Blott över mitt lik!» Det är det polska samvetets mäktiga protest, det är den polska själens förtvivlans utrop, som icke kan fatta den grymma orättrådigheten, det är det trotsiga: »*Contra spem spero*», som här ljuder oss till mötes för första gången och sedan aldrig skall förstummas, varken i nöd eller fara, trångmål eller förnedring.

På 1773 års riksdag i Grodno och på den dag i mars 1793, då Kosciuszko på Ringplatsen i Krakau avlade den högtidliga eden, att han ej skulle vila, förrän fädernejorden rensats från fiender, börjar ett alldeles nytt kapitel i Polens kulturhistoria: *Nationens hela andliga liv finner en ny koncentrationspunkt i den patriotiska tanken.* Under rastlöst arbete banar sig sedermera den polska kulturen väg till alla Västeuropas tillkämpade fördelar, den upphör aldrig att fullkomna sin absolut exempellösa receptivitet, den låter ingen ny lösen, som ljuder från Västeuropa, förklinga ohörd, den tillägnar sig alla nya kulturella värden, som innebära ett verkligt framsteg, den bemödar sig allvarligt om att icke bliva efter på något enda område, men den viker aldrig av från den stora principiella riktlinje, som uppdragits för densamma genom den faktiska förlusten av den politiska självständigheten. Det är ett oavlåtligt, outtröttligt spanande in i framtiden, en *patriotismens ideologi*, sådan som man måhända icke anträffar hos något annat folk på jorden, en lidelsefull tro på en det polska folkets stora, världshistoriska mission, vars djup, övertygande kraft och patos icke låta sig påverka av några förödmjukelser och svikna förhoppningar. Rejtan, majkonstitutionens skapare, ledarna av konfederationen i Bar, Kosciuszko, Dombrowski, stå vid utgångspunkten av en outsägligt sorglig och underbart vacker lidandets väg, på vilken de ljus omflutna gestalterna av de tre stora diktarna Mickiewiczs, Slowacki och Krasinski träda fram som vägvisare — vilken sedermera leder till en Wyspiankis neoromantik och slutligen — i det brännande nuets dagar — över legionerna strävar mot det stora mål, som den polska själen hastar till mötes. Man kan utan överdrift påstå, att efter år 1772, efter Polens första delning. hela det polska själslivet inriktats på patriotismen och på det stora syftet att höja och stegra nationens alla krafter — så att man icke går miste om det stora ögonblick, som skulle kunna återge folket dess frihet. Detta faktum förändras ingalunda av enstaka, under årtiondenas lopp upprepade gånger uppdykande biomständigheter, ej ens sådana, som tyckas ge intryck av ett absolut avtagande från den en gång inslagna vägen. De vålla ingen förändring, och lika litet framkallas någon sådan av den blott helt förklarliga omständigheten, att blott alltför ofta nya villfarelser och nya missgrepp hotat spärra den breda väg, på vilken den polska kulturen alltjämt skrider framåt, och att det en gång började arbetet, tusen gånger avbrutet, måste tusen gånger åter tagas upp på nytt.

I Tadeusz Kosciuszko uppstod den store bäraren av den patriotiska idén under den tid, då det klämtades i Polens dödsklocka. Med misstrogna blickar följer magnaten, som spejar efter titlar, värdigheter och ordnar, frihetshjältens tillvägagångssätt, men den lille adelsmannen, borgaren och bonden blicka förhoppningsfullt upp mot den nye anförarens fana. På 1792 års misslyckade fälttåg följer ett år senare Polens andra delning, men ännu en gång samlar sig den patriotiska tanken till en stor patriotisk handling — och nya förhoppningar flyga över stad och land efter segern vid Raclawice. Även dessa krossas, ty vid Maciejowice vinner den ryska övermakten en avgörande seger, och ett år senare plånas det polska riket ut från Europas karta. Men det är icke sannt, att Tadeusz Kosciuszko någonsin uttalat de orden »*Finis Poloniæ*», som sensationslystna historieskrivare efteråt lagt i hans mun. Ty även i detta rena hjärta fortlevde det stolta »*contra spem spero*», som redan efter några år skulle finna sitt uttryck i den polska kulturens nya stora valspråk, i legionernas sång: »Ännu Polen ej gått under.»

Upprop från ärkebiskopen i Warschau med anledning av Kosciuszkofesten.

Hans excellens ärkebiskopen av Warschau, Alexander Kakowski, har till prästerskapet utfärdat ett upprop, i vilket han bl. a. yttrar:

Tadeusz Kosciuszko är en hjälte, ej blott därför, att han så högt älskade friheten, därför att han för att kämpa för densamma drog till andra sidan av jordklotet, därför att hans tapperhet var

att förlikna vid de största polska stridskämpars, därför att han insåg värdet och nödvändigheten av ordning och endräkt inom nationen, utan ock därför att hans outtömliga frihetskärlek förmådde rycka med sig hela nationen i ett ögonblick, då man skulle kunnat tro, att den för alltid gått under.

Ehuru han måste duka under för våldet, gav han sina stora tankar i arv åt kommande generationer.

Denna frihetens låga förmådde fiendernas titaniska ansträngningar icke utsläcka. Den dog ej ens under de skeden av villrådighet, som äro oskiljaktiga från mänskliga beräkningar, och den har ägt bestånd ända till innevarande dag för att med väldig kraft uppflamma i denna stund, då rättvisans timme slår. Såsom denna frihetslågas vårdare måste vi ära honom på 100-årsdagen av hans död, såsom sådan måste han bli föremål för hela nationens kärlek och beundran, och i all synnerhet måste han hänrycka det polska folket, vars bestämmelse och makt han insett och bekräftat i Polaniecki-universalet.

Vi betvivla ej, att denna åsikt delas även av edra prästerliga hjärtan.

Då nu 100-årsdagen av fosterlandets store sons död närmar sig, är det blott rätt och billigt, att vi levandegöra dessa känslor och uttala dem offentligt. Vi förordna fördenskull, att den 14 oktober i samtliga kyrkor meddelas den församlade menigheten, att den följande dagen, d. v. s. den 15 oktober, är 100-årsdagen av Tadeusz Kosciuszkos död och att den högtidlighålles av hela den polska nationen. Den 15 oktober kl. 10 f. m., sedan de trogna samlats genom ringning i alla klockor, skall den heliga mässan hållas med den största högtidlighet till vårt fäderneslands välfärd; med den heliga mässan skall även förenas den Förmaning, medels vilken den kyrklige talaren, särskilt den, vilken riktar sig till lantbefolkningen, skall erinra om nationalhjältens stora betydelse, de strävanden och lidanden, som han vidkänts för fäderneslandets välfärd och försvar och för kampen för folkets självständighet. Likaså måste betonas, att samtidigt med rätten att vara till äga vi den icke föråldrade rätten till frihet, och att varje god och ädel son till detta land måste av hela sitt hjärta och med odelad hängivenhet bära de offer, som tiderna och omständigheterna komma att fordra.

Efter Förmaningen skall folksången »Gud, som Polen . . .» avsjungas.

Alexander Kakowski, ärkebiskop.

Warschau den 20 september 1917.

Kosciuszkofest i London och Stockholm.

Tack vare i London bosatta polackers bemödanden har en engelsk-polsk kommitté bildats till firande av hundraårsdagen av Tadeusz Kosciuszko's död. I kommittén befinner sig bl. a. ärkebiskopen av Canterbury, kardinal Bourne, markis Crewe, lord Bryce, lord Gladstone, lord Burnham, lord Eversley, lord Weardale, Asquith, Winston Churchill, Dickinson, Henderson, Reginald, Mac Kenna, Lednicki, Wladyslaw Mickiewicz, prof. Askenazy, Baudouin de Courtenay, Joseph Conrad (Korzeniowski), A. Osuchowski och A. Zalewski. Till hederssekreterare har utnämnts J. H. Harley.

Till den polske hjältens ära har präglats en medalj, efter modell av Mary Og. Sillick.

*

Tanken på den polske nationalhjälten Tadeusz Kosciuszko har tagit sig uttryck även i *Stockholm*. En kommitté har bildats, som består av representanter för härvarande fåtaliga polska koloni jämte framstående medlemmar av den svenska societeten.

De svenska medlemmarna äro: prof. Harald Hjärne (Uppsala), d:r Alfred Jensen, d:r Karl Hildebrand, d:r Anton Nyström, prof. Almquist (Göteborg), Marika Stjernstedt, maj. Carell, prof. Agrell (Lund), friherrinnan Armfelt.

De polska medlemmarna äro: ing. E. Dymsza, herr Dzierzawski, skulpt. J. Gardecki, red. J. Karasiewicz, grevinnan Ledóchowska, cand. pol. Mokrzynski, red. A. Pomian, furst A. Radziwill, dir. L. Ruziewicz, riksrådsledamot Szebeko, d:r St. Wedkiewicz.

Den 21 oktober skall i Grand Hôtels festsal en aftonunderhållning äga rum, vars program ägnas åt polska historiska minnen.

Konstnärlig medverkan har godhetsfullt utlovats av d:r S. Hybinette, Ebba Strandberg, Jessie Wessel, Fritz Ahlberg, Sven Svenson, Algot Haquinius och grevinnan Ledóchowskas språkinstitut.

»Skulle vi bli lågsinnade, giriga, egennyttiga, skulle vi icke fråga efter vårt land, vore det ej mer än rättvist, om vi finge bära bojor och länkar kring vår hals. Av oss själva, av våra seder beror regeringarnas förbättring.

T. Kosciuszko.

*

»Den tid är inne, då, trots meningsskiljaktigheter, det gemensamma målet, fäderneslandets lyckliggörande, återupprättandet av dess betydelse i Europa och dess goda inre styrelse, skall uppnås.»

T. Kosciuszko.

*

»Det första steget till avskuddande av fångenskapen är att våga vara fri; det första steget till seger är att inse sin egen kraft.»

T. Kosciuszko.

*

»Man skall uppväcka kärleken till fäderneslandet hos dem, som hitintills alls icke ha vetat, att de äga ett fädernesland.»

T. Kosciuszko.

STOCKHOLM
KUNGL. HOFBOKTRYCKERIET
IDUNS TRYCKERI-AKTIEBOLAG
1917

